

פרק ראשון

המבנה של משרד מבקר המדינה ופעולותיו

1. חוק מבקר המדינה

פעולתו של מבקר המדינה מתבססת על "חוק מבקר המדינה תש"ט - 1949". חוק זה מבטיח את אי-תלותו של מבקר המדינה בממשלה, וקובע שבמילוי תפקידו הוא אחראי בפני הכנסת בלבד. לפי החוק נתונים לביקורתו של המבקר: כל משרדי הממשלה, כל מפעלי המדינה ומוסדותיה, כל אדם או גוף המחזיק ברכוש המדינה (פרט לאלה המחזיקים בו לפי חוזה, כגון חוזה שכירות), רשויות מקומיות, מפעלים, מוסדות, קרנות או גופים אחרים, הנתמכים על ידי הממשלה בדרך הקצבה או ערבות או שהממשלה משתתפת בהנהלתם וכל גוף או אדם אחר, שיועמד לביקורת על פי חוק, על פי החלטת הכנסת או על פי הסכם בינו ובין הממשלה.

מבחינת התפקידים, שהחוק מסיל על מבקר המדינה, מתחלקת ביקורת המדינה לשני סוגים עיקריים:

- (א) ביקורת כללית הבודקת את הסדר והתקנות;
- (ב) ביקורת המשקיות, הבודקת אם הגופים המבוקרים נהגו בחסכון וביעילות.

2. חקשר עם ועדת חכספים

חקשר עם ועדת חכספים חשיבות מיוחדת נודעת לו מבחינת עבודתו של מבקר המדינה ומשרדו מאז החילם לפעול ובפרט גם בתקופת הדו"ח הנוכחי. בהתאם לחוק אישרה ועדת חכספים על יסוד דו"חות מקיפים על עבודת המשרד את התקן ואת התקציב של המשרד, וקיבלה מאת מבקר המדינה מלכד הדו"ח השנתי את הדו"חות ואת תווית הדעת המיוחדים, שהוגשו לה לפי בקשתה (ראה להלן סעיף 6 בפרק זה). במספר ישיבות דנה הוועדה בדו"ח השנתי מס' 1 ויחד עם מבקר המדינה ובהשתתפות האוצר הבחירה את כל פרשות הדו"ח, שנראו זקוקות להבהרה כזאת. ההחלטות, שאליהן הגיעה הוועדה בדיונים אלה, הועברו למליאת הכנסת.

על הכנסת השנייה יהיה לדרון על ההחלטות האלה וגם
על החצעות לתיקון "חוק מבקר המדינה תש"ט - 1949", שהוגשו
על ידי ועדת הכספים למליאת הכנסת.

3. מבנה המשרד

המבנה של משרד מבקר המדינה (ראה תרשים מצורף) בנוי
בעיקרו לפי תחומי המינהל הציבורי. המשרד מחולק לפי תחומי
הביקורת, - כל מחלקה ויחידה נתיחד לה תפקיד של ביקורת על
גזרה מסוימת של המינהל הציבורי: משרדי הממשלה, מפעלי
המדינה, מערכת הבטחון, רשויות מקומיות וגופים נתמכים. אולם
השירותים של המשרד, שעבודתם מוקדשת לכל תחומי המינהל (או
לרובם המכריע), אינו חל עליהם עקרון החלוקה לפי תחומי הביקורת.

בהתאם לכך, מלבד ההנהלה - המהווה את המרכז המינהלי
של המשרד - מורכב המשרד משלושה אגפים, שתי מחלקות מיוחדות
ושני שירותים: האגף לביקורת פעולות הממשלה, האגף לביקורת
מערכת הבטחון והאגף לביקורת הרשויות המקומיות; המחלקה
לביקורת מפעלי המדינה והמחלקה לביקורת הגופים הנתמכים;
השירות לביקורת המשקיות והשירות ליעוץ משפטי.

שלושת האגפים כוללים את המחלקות והמדורים הבאים:

א. האגף לביקורת פעולות הממשלה כולל: מחלקה לביקורת
פעולות האוצר; מחלקה לביקורת משרדי ממשלה שונים
(משרד ראש הממשלה, משרד הדתות, המשפטים, העבודה
והפנים); מחלקה לביקורת המשרדים הכלכליים (משרד
המסחר והתעשייה ומשרד החקלאות והפיתוח); מדור
לביקורת משרד החוץ; מדור לביקורת משרד החינוך
והמשרדים הסוציאליים (משרדי הבריאות והסעד והמשרד
לנפגעי המלחמה); מדור לביקורת המחסנים.

ב. האגף לביקורת מערכת הבטחון כולל: מחלקה לביקורת
חשבונות מערכת הבטחון (הנהלת הכספים והחשבונות של
משרד הבטחון, מחלקת התשלומים של הצבא, אגפי כוח

האדם, אגף הנכסים וההפקעות ומחלקות ושירותים
מיוחדים של משרד הבטחון; הנחלת הכספים והחשבונות
של משרת ישראל ושירות בתי-הסוהר); מחלקת לביקורת
האספקה והייצור האבאי; מדור לביקורת משק הצבא
והמשטרה, שבחזום פעולתו האפסגאות והאדמיניסטרציה
באגפים המרכזיים, בחילות הצבא ובמשטרה.

ג. האגף לביקורת הרשויות המקומיות כולל: מחלקת
לביקורת העיריות והמועצות הדתיות ומחלקת לביקורת
המועצות המקומיות והאזוריות וישובי העולים.
שהי המחלקות המיוחדות הן:

א. המחלקת לביקורת מפעלי המדינה (הדואר, הרכבת והנמל),
הכוללת מדור לביקורת האפוסטרופוס לרכוש נפקדים
ולנכסי גרמנים והממונה על רכוש האויב.

ב. המחלקת לביקורת גופים נתמכים, הנמצאת בעצם ארגונה
וכבר החלה בפעולתה.

היחידה הארגונית הקטנה ביותר בין היחידות המינהליות
העוסקות בביקורת כללית היא "תא הביקורת". כל תא כזה עוסק
בביקורת רצופה בגוף המבוקר המסויים הדורש ביקורת מתמדת:
החשב הכללי, האפוסטרופוס לנכסי נפקדים, הנחלת המכס, מס הכנסה,
הנחלת הכספים של משרד הבטחון, מחלקת התשלומים של הצבא (מסכ"ל,
מת"ש), אגף האספקה של משרד הבטחון, הדואר, הרכבת, הנמל,
משרד המסחר והתעשייה, משרד החקלאות, משרד החינוך, והעיריות
של ירושלים, תל אביב וחיפה. בשאר המשרדים ותחומי הפעולה
נעשית העבודה על ידי ביקורת בפרקי-זמן שונים לפי הצורך; את
הביקורת הזאת מבצעות המחלקות המוסמכות על ידי הבוחנים.

שני השירותים הם:

א. השירות לייעוץ משפטי העוסק בין השאר במתן יעוץ
משפטי לכל יחידות המשרד שבמסגרת ובביקורת רכוש
המדינה.

לידי שירות זה נמסר ריכוז הטיפול בתלונות, שהגיעו

במספר רב למשרדנו ממקורות שונים ועל נושאים שונים,
הן מקרב הקהל והן מקרב התפקידות הממשלתית - וגם
על סדרי האדמיניסטרציה, קיפותים בעבודה, אי הגינות
ושתייתות.

סיפגו בכל אותן התלונות שהיו בגדר סמכותני, ובכל
מקרה אחר, בו חרג הטיפול, לדעתנו, מסמכות המשרד -
נשלח אישור על קבלת התלונה למתלונן, יחד עם הסברה
על הנימוקים שמנעו בעדנו מטפל בתלונתו וכן הדרכה
לאן עליו לפנות - אם למשרד ממסלתי זה או אחר אם
לזוועדת התלונות שליד משרד ראש הממשלה.

יחד עם זה חשתתף בא כוח משרדנו, בקביעות, בישיבות
ועד התלונות שליד משרד ראש הממשלה, שמתפקידה היה,
בעיקר, לספל בתלונות, שהוגשו לממשלה על התנהגות
בלתי הוגנת של פקידיה.

ב. השירות לביקורת המשקיות עוסק בבדיקת היעילות
והחסכון בפעולות הגופים המבוקרים. הקמת שירות
זה והתפתחותו הביאו לידי עקרון חדש של חלוקת
עבודה שלא לפי תחומי הביקורת: התפקיד הזה דורש
התקנת מנגנון הבקי בשאלות היעילות והמטפל בשאלות
אלה בכל תחומי האדמיניסטרציה. אם כי כל יחידת
ביקורת צריכה לבקר בתחום האדמיניסטרציה המיועד
לה, נוסף על ביקורת החשבונות והחוקיות, גם את
קיום העקרונות של חסכון ויעילות, דורש סוג מיוחד
זה של עבודת הביקורת הדרכה על ידי שירות מרכזי
מיוחד, שעליו להוציא לפועל במיוחד את התפקידים
הבאים:

- (1) לעבד תכניות לסוג זה של ביקורת;
- (2) להדריך את הכוחנים במילוי התפקידים
המוטלים עליהם בשטח ביקורת המשקיות
ולפקח על עבודתם;
- (3) לרכז ולסכם את תוצאות ביקורת המשקיות
לשם קביעת ליקויים והתווית הדרך לתיקונם;

(4) להשתמש במסקנות המוסקות מן הביקורת

המשקית במשרד, במפעל או במוסד מסויים,

גם לטובת משרדים, מפעלים או מוסדות

אחרים, וגם לטובת המינהל הציבורי כולו.

מלבד התפקידים האלה מוטל על השירות לביקורת המשקיות

תפקיד חשוב, שאינו כרוך במישרין בעבודתן של שאר

יחידות המשרד: התפקיד לתרום תרומה לריפורמה כללית

של המינהל הממשלתי ע"י ניתוח שיטתי של מבנה משרדי

הממשלה והצעות לתיקונים ארגוניים במבנה זה.

המשרד המרכזי נמצא בירושלים. בתל-אביב נמצאים מרכזי

שני אגפים: האגף לביקורת מערכת הבטחון והאגף לביקורת

הרשויות המקומיות. מלבד זה קיים סניף בחיפה המרכז את

הפעולות שבאיזור המוסלות על האגפים והמחלקות של המשרד.

4. תוכנית העבודה

תוכנית העבודה של משרד מבקר המדינה לתקופה הבאה היא

רבת היקף וגוון.

א. בעוד שעד כה מן הצורך היה להגדיל מזמן לזמן את

מספר עובדי המשרד בהתחשב בהתפתחותו האורגנית, הרי

יש להניח, שתוך ששת החודשים הבאים יגיע תהליך

הגידול המספרי של המשרד לייצובו. אם מספר העובדים

יוגדל עתה בהתאם לתקן, שוועדת הכספים נתבקשה לאשרו,

נוכל לומר שההתפתחות האורגנית של המשרד מבחינה

מספרית הגיעה לסיומה, והצעות לגידול נוסף של מספר

העובדים יבואו בחשבון רק אם יוטלו תפקידים חדשים

על מבקר המדינה או אם יחולו שינויים גדולים בהיקף

הפעולות הממשלתיות בתחום המשק, הארגון והמינהל,

שיביאו לידי הרחבה ניכרת של התפקידים הקיימים.

ייצוב מבנה המשרד ייצור את האפשרות להקדיש את מלוא

הכוח לארגונו הסופי ולשכלולו הפנימי של המשרד.

המטרות העיקריות של עבודת ארגון ושכלול זו הן:

(1) שחרור כוחות עבודה על ידי שיפורן והעמקתן

של שיטות העבודה,

(2) שכלול הפנימי של השירות העוסק בביקורת

המשקיות,

(3) מיזוג אורגאני של עבודת הביקורת הכללית עם

זו של הביקורת המשקית.

השחרור של כוחות עבודה בביקורת הכללית לפי התכנית הזאת צריך שמצד אחד ייצור את האפשרות למלא תפקידים חדשים המתווספים במסגרתה של הביקורת הכללית, ומצד אחר יאפשר שיתוף פעולה מתמיד ומחושב יפה בין הביקורת הכללית ובין הביקורת המשקית. שחרור כוחות העבודה יבוא גם כתוצאה מהנהגת מבדק פנימי, שמטרתו פיקוח מתוכנן ומתמיד של הגוף המבוקר עצמו על פעולותיו המשקיות והכספיות. המבדק הפנימי חשיבות רבה נודעת לו כשלעצמו, ומשרדנו מציעו באורח שיטתי לגופים המבוקרים. מבדק זה ישפר במישרין את עבודת הגופים המבוקרים.

ב. תנאי קודם לשכלול הביקורת ולהעמקתה בכל ענפי הפעולות של הגופים המבוקרים וכו' בזמן למיזוג האורגאני של הביקורת הכללית עם ביקורת המשקיות הוא תכנון שיטתי של כל העבודה על כל חלקיה ועל כל שלביה. כבר הונחו היסודות הארגוניים לעריכת תכניות כוללות לתקופות קצובות על ידי ההנהלה, ותכניות משנה על ידי כל המחלקות של משרד הביקורת וכן להנהגת פיקוח שיטתי על ביצוע התכניות האלה.

ג. בתקופת הדין וחשבון הנוכחי נכנסנו לתחום עבודה חדש, באשר עבודת הביקורת, שהצטמצמה עד אז לגופים המבוקרים שבארץ, הורחבה גם על נציגויות המדינה בחוץ-לארץ. בסוף שנת 1950 הוחל בבירות אירופה בביקורת על צירויות, קונסוליות ועל נציגויות של משרדי ממשלה שונים. הדו"חות על התוצאות של הביקורת הזאת בחלקם כבר נסתייכו הדיון בהם עם המשרדים

הנוגעים בדבר ובחלקם עדיין נמשך הדיון (ראה להלן
בפרק שני "משרדי הממשלה - משרד החוץ").

בשנה השוטפת תושלם הביקורת על נציגויות החוץ על
ידי הרחבתה על הנציגויות החשובות ביותר של משרד
החוץ ושל משרדים אחרים הנמצאות בארצות הברית.

ד. במידה הולכת וגוברת שוקד משרד מבקר המדינה על
השתלמות עובדיו. משרד, עכל עבודתו - הן בביקורת
הכללית והן בביקורת המשקיות - דורשת ידיעה ונסיון
מקצועיים, אין לי דרך אחרת אלא שהוא בעצמו ידאג
להכשרתם של מספר ניכר של פקידים, שהוא זקוק להם. על
יסוד הכרה זו לא רק שניתן עידוד לפקידים להשתתף
בקורסים קיימים מסוגים שונים, אלא המשרד ניגש
ליצירת מערכת קורסים משלו, המשמשת להכשרה שיטתית
בשאלות הארגון והיעילות. קורסים אלה, שיארכו
כשמונה חדשים ושמתנהלים ע"י מומחים מחו"ל, משתתפים
בהם פקידים מכל מחלקות המשרד; בהכשרה משותפת זו
של פקידים השירות המיוחד העוסק בביקורת המשקיות ושל
פקידים המחלקות העוסקות בביקורת הכללית יש לראות
את הצעד הראשון בדרך למיזוג האורגאני של שני תחומי
העבודה, שאליו אנו שואפים.

5. עבודות משרד הביקורת שהוקדשו לבעיות כלליות.

רצוננו לתת כאן סקירה קצרה על הטיפול בבעיות, שאינן
מצטמצמות למשרד מסויים, אלא נוגעות למנגנון הממשלה בכללו או
למשרדי ממשלה אחרים.

א. טיפול בבקשות הקהל

(1) בין ההחלטות מיום 21.2.50, שבחן ביקשה ועדת
הכספים ממבקר המדינה חוות-דעת על שאלות היעילות של
מנגנון הממשלה, נודעת חשיבות מיוחדת להחלטה בדבר
בדיקת הזמן הדרוש לטיפול בבקשות לרשיונות יבוא ויצוא
ובבקשות אחרות. על השאלות של ועדת הכספים ניתנה

תשובה בד"ן וחשבון השנתי מס. 1 (חלק א' פרק רביעי:
עמוד 110 - 109), באשר הובאו בו פרטים על אורך
תקופת הטיפול בבקשות מסוגים שונים. לאחר מכן,
ביוני 1951, המציא מבקר המדינה לוועדת הכספים את
הוות הדעת מס' 4, שבה הוסברו הסיבות של ההשהיות
בטיפול בבקשות מסוגים שונים והוצעו דרכים לסילוק
גורמי ההשהיה. בהזדמנות זו היה ביכולתנו להודיע
על יסוד בדיקות חדשות, שבכמה שטחים הוחש הקצב של
הטיפול בבקשות במידה לא מועטה (הוות דעת מס' 4,
דף 18).

(2) זמן הטיפול בבקשות אינו קנה המידה היחיד
להערכת טיב השירות הניתן לציבור. גם בעתיד יהיה
מתפקידו של משרד מבקר המדינה להדגיש ולחזור ולהדגיש,
שבכל שלבי העבודה צריכים הפקידים לשוות לנגד עיניהם
תמיד, שחובתם הנעלה ביותר היא להתחשב בסובת הציבור.
מהכרה זו אפשר להסיק מסקנות שונות.

ראשית כול חייבים הפקידים האחראים לתחום עבודה
מסויים לשאול את עצמם בכל עת, אם נעשה הכל כדי
למסור לציבור ובמיוחד לחוג האנשים המעוניינים באותו
תחום עבודה אינפורמציה על כך, באילו תנאים או
באילו סייגים - הכול לפי הענין - מתאשרות בקשות באותו
תחום. אסור שיהא קיים הסדר, שלפיו אין מגיש הבקשה
יכול להוודע בשעת הגשת הבקשה, מה הם התנאים שעליו
למלאם; רק במקרים יוצאים מגדר הרגיל יש להשלים עם
הסדר כזה. אם אין אפשרות לפרסם את האינפורמציה
הדרושה בעתונות, צריך להכין בשביל כל תחום עבודה
"דף הסברים", שיימסר לקהל יחד עם טופס הבקשה ויועמר
בכל השלבים לרשות המעוניין.

אם הבקשה דורשת עיבוד במשך תקופה העולה על
ימים אחדים, מן הצורך לאשר את קבלת הבקשה. אם במרוצת
הטיפול מתקיימות שיחות או שיחות שלפוניות עם מגיש
הבקשה, יש לרשום בכתב את תוכן השיחות - לבל ילך

לאיבוד ערכה של אותה שיחה - במקרה של חילופי
הפקידים.

אם כתוצאה מהטיפול אין הבקשה מתאשרת, צריך
שהחלטה הנמסרת למגיש הבקשה תכיל בכתב גם את הנמקה
הדחייה. הנמקה זו יכולה להיות קצרה, אך מנוסחת
בצורה כזאת, שמגיש הבקשה יוכל לדעת אם יש מקום
לערעור.

ב. בעיות מינהליות שונות

(1) במסגרת עבודת הביקורת יידרש תמיד, כפי
שנדרש עד כה, שבכל יחידת מינהל יישמרו אי-אלה
עקרונות מינהליים; בהרבה מקרים היה עלינו להצביע
על אי-קיום העקרונות הבאים:

הסדר ברור של הסמכויות,
חלוקת התפקידים באופן המונע הצטברות יתרה
של תפקידים בידי האינסטנציה הגבוהה ביותר
או בידי אינסטנציות גבוהות,
קביעת הוראות קבע וניסוחן, לאדמיניסטרציה
כולה ולכל משרד לתחומי העבודה שלו,
רישום בכתב של כל פרטי הטיפול (למקרה של
חילופי הפקידים המטפלים בדבר ולשם בדיקת
הענין על ידי רשות מפקחת או רשות-ערעור).

(2) במספר מקרים נעוצים ליקויים בארגון העבודה
ופגיעות בעקרונות היעילות בעבודה, ששני משרדים,
שהיה צריך להיות ביניהם שיתוף פעולה בענין מסויים,
אינם מוסרים - או אינם מוסרים במועד הדרוש -
אינפורמציה זה לזה. חוסר אינפורמציה זה מביא
לעתים לידי טיפול כפול וחלשות סותרות. אף אין
משתמשים במידה מספקת באפשרות הראויה במקרים רבים
והיא: - החלטה שהוכנה ע"י מחלקה אחת לא תימסר
למעוניין, אלא רק אחרי שמחלקה שניה, המעינינה בדבר
מבחינה אחרת, אישרה אותה במפורש.

(3) שקידתו של משרד מבקר המדינה לדאוג עד כמה שאפשר לכך, שהקניות של משרדי הממשלה השונים ירוכזו, שהזמנות יימסרו רק על יסוד הכרזות פומביות או הצעה (טנדר) הנמסרת לפירמות הבאות בחשבון, הביאה לידי תוצאות חיוביות מסוימות. במיוחד יש לציין, שמספר משרדים עברו לשיטת הכרזות פומביות או הצעות (טנדרים).

(4) גם תפקיד אחר, שהמשרד הציג לעצמו מראשית פעולתו, בוצע בהצלחה ניכרת: התפקיד לשנן לפקידיו הממשלה, שבאישור בקשות ובמכירת סחורות על ידי משרד ממשלתי ובהזדמנויות דומות אין להעניק שום זכויות עדיפות לפקידיו הממשלה. משרד מבקר המדינה ממשיך לשים את לבו לענין זה.

ג. דרכים לבירור בעיות מינהל כלליות

בשאלות, הנוגעות לפקידות ולארגון משרדי, מספל משרדנו תוך תיאום עם נציבות המנגנון, ואילו בשאלות בעלות חשיבות כללית וכן בשאלות הנוגעות לכמה משרדים קיים לפי שבע הדברים לעתים קרובות ההכרח בשיתוף עבודה בין גורמים מספר במסך תקופה מסוימת כדי לברר באורח שיטתי שאלות מסוגים שונים. במקרים אחדים כאלה הוקמו ביזמה מבקר המדינה ע"י שר או שרים יחד עם מבקר המדינה ועדות בינמשרדיות, המורכבות מנציגי המשרדים ומנציגי משרד מבקר המדינה. ועדות כאלה קיימות כעת

להבהרת בעיות הכרוכות בהנהלת החשבונות במנגנון המדינה: ועדה המורכבת משני נציגי האוצר ושני נציגים של מבקר המדינה;

לבעיות ארגוניות הנוגעות לשיתוף הפעולה בין הרשויות השונות בנמל חיפה: ועדה המורכבת מנציגי משרד התחבורה, האוצר (מכס) ומבקר המדינה;

לטיפול בשאלות הנוגעות למינהל בתי החולים:
ועדה המורכבת, מלבד כמה מומחים, מנציגי משרד
הבריאות, האוצר ומבקר המדינה.

כינון ועדות כאלה יוכל לשמש גם בעתיד אמצעי
מועיל להבהרת בעיות רב-צדדיות כגון הבעיות הנזכרות
לעיל.

מלבד זה השתתפו באי-כוח משרדנו בוועדות,
שנתמנו על ידי משרדים אחרים, כגון בוועדת התלוונות
שעל יד משרד ראש הממשלה ובוועדה לקביעת שיטה אחידה
של מבנה התקציבים והנהלת החשבונות של הרשויות
המקומיות.

6. עבודות מיוחדות של משרד מבקר המדינה מאז הגשת הדו"ח השנתי

מס. 1.

מבין הדו"חות וחוות הדעת, שמבקר המדינה הגיש לוועדת
הכספים מאז הגשת הדו"ח השנתי מס. 1, מן הראוי להזכיר כאן:

א. חוות דעת מס. 4 על הטיפול בבקשות ליכוא וליצוא
על ידי משרדי הממשלה, שהוגשה בהמשך להחלטתה של
ועדת הכספים, שבה נתבקש מבקר המדינה להכין חוות-
דעת שונות על יעילות המנגנון;

ב. דו"חות על שאלות הכרוכות בשיכון עובדי המדינה,
שמשרד מבקר המדינה עמד עליהן בעבודתו השוטפת,
ומבקר המדינה נתבקש ע"י ועדת הכספים לשפל בהן
ולחגיש עליהן דו"חות;

ג. דו"ח על ההשברה במעברות, שהוגש לפי בקשת שרת
העבודה;

ד. חוות דעת שונות, שמבקר המדינה נתבקש על ידי ועדת
הכספים וועדות אחרות של הכנסת להכינון, בין השאר על
החשבון המסחרי של משרד האספקה והקיצוב ועל קרן
החשואה;

7. הדו"חות הכספיים השנתיים של הגופים המבוקרים

בהתאם להחלטת ועדת הכספים הגשנו לה ביום ה' בתשרי תשי"ב (5.10.51) את רשימת המשרדים והמפעלים הממשלתיים, שלא הגישו למשרדנו עד המועד הדרוש את הדו"חות הכספיים שלהם ל-31 במארס 1951. עד גמר עריכת הדין וחשבון הזה הוגשו כל הדו"חות הכספיים חיץ מהדו"ח המפורט הכופי של האוצר והמאזן של החשבון המסחרי של אגף המזון במשרד החקלאות.

לכשייגמר העיבוד של הדו"חות הכספיים של הגופים המבוקרים על ידי משרד מבקר המדינה, נגיש דו"ח מיוחד, שיכיל את תוכן הדו"חות האלה ואת הערותינו עליהם.

בדו"ח הנוכחי נכללו הערות והסברות על הדו"חות הכספיים השנתיים של מפעלי התחבורה: הדואר, הרכבת והנמל.

(לפי התקן המוצע לשנת 1951-1952)

משרד מבקר המדינה
ישראל לביקורת המשקיות